

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ FILA В РОЗВИТКУ СПОРТИВНОЇ БОРОТЬБИ

Віктор ШАНДРИГОСЬ¹, Ростислав ПЕРВАЧУК²¹Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна,²Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна

Вступ. У кінці XIX – на початку XX ст. програми Олімпіад формувалися, переважно, на основі побажань національних олімпійських комітетів країн-господарів [2], з очевидною вигодою для своїх спортсменів у тих видах спорту, в яких вони були найбільш сильні. Хаотичні зміни програм Олімпіад негайно вимагали створення міжнародних організацій, які об'єднують фахівців окремих популярних видів спорту для постійного контакту з Міжнародним олімпійським комітетом (МОК) для системної організації змагань відповідно до розроблених правил.

Мета – проаналізувати роль і значення FILA в розвитку спортивної боротьби.

Методи дослідження: теоретичний аналіз й узагальнення літературних джерел.

Результати дослідження та їх обговорення. У 1912 р. було створено Міжнародний комітет з проведення змагань з боротьби серед любителів, що виявився попередником Міжнародної федерації любителів боротьби (FILA), яка була офіційно визнана 1921 року на конгресі МОК. З того часу президентами FILA були в різні роки видатні діячі, кожен з яких зробив істотний внесок у розвиток боротьби [4] (табл. 1).

Таблиця 1

Президенти FILA

Імена, прізвища	Країни	Терміни перебування на посаді
Ейнар Раберг	Швеція	1921–1924
Альфред Брулл	Угорщина	1924–1929
Віктор Смедса	Фінляндія	1929–1950
Роже Кулон	Франція	1950–1971
Мілан Ерцеган	Югославія	1972–2002
Рафаель Мартінетті	Швейцарія	2002–2013
Ненад Лаловіч	Сербія	від 2013 до тепер

У 1924–1971 рр. боротьба розвивалася еволюційним шляхом відповідно до побажань МОК. У цей час збільшувалася кількість країн у складі FILA; учасників змагань; вагових категорій, а також скоротився час поєдинків. Боротьба міцно влаштувалася в програмах Олімпіад тих років [1].

Мілан Ерцеган розробив і послідовно реалізував документи, що сприяли популяризації боротьби у світі [6]. Проте з часом змагання з боротьби стали менш видовищними і малопривабливими для спонсорів, ЗМІ, телебачення. «Золотий вік розвитку боротьби» тривав кілька років, і в кінці минулого століття обговорювалося питання про виключення одного з видів боротьби з програми Олімпіад [4]. FILA тоді вдалося відстояти свої позиції. До позитивних змін у той час можна також віднести інтенсивний початок розвитку жіночої боротьби.

Рафаель Мартінетті суттєво розширив спектр країн-членів FILA; модернізував правила боротьби і систему змагань; ініціював створення тренувальних центрів на різних континентах; назвав FILA «Міжнародною федерацією об'єднаних стилів боротьби» і ввів до її складу неолімпійські види [3]. Проте він не зміг домогтися підвищення видовищності і популярності

боротьби, а зміни правил і регламенту поєдинків, внесені зміни, призвели до значного зниження кількості результативних прийомів і вельми примітивній тактиці ведення поєдинків. Тож майже відразу після Олімпіади-2012 МОК зробив спробу вилучити боротьбу з обов'язкових олімпійських видів.

FILA вдалося відстояти всі три дисципліни спортивної боротьби як олімпійських видів спорту. Разом з тим, визнаючи свої помилки, федерація визнала за необхідне змінити президента, і 2013 р. був обраний Н. Лаловіч [1, 5]. Було змінено назву федерації на UWW («Об'єднаний Світ Боротьби»), а організаційні перебудови згодом сприяли істотним позитивним змінам в аспекті підвищення престижу і видовищності боротьби.

Висновки:

1. У кінці минулого століття FILA встала на революційний шлях розвитку, багаторазово змінюючи організаційні аспекти проведення змагань, правила боротьби і регламент поєдинків. Ці зміни вносилися без належної аргументації і мали негативний характер, що спричинило за собою зниження кількості найбільш результативних дій і спрощення тактики ведення сутичок з імітацією активної боротьби без проведення прийомів.

2. Зміна президента FILA і значне посилення впливу провідних фахівців на діяльність цієї організації, що відбулося після 2013 р., налагодили конструктивну роботу в справі підвищення видовищності і популярності боротьби для збереження нею олімпійського статусу.

Ключові слова: спортивна боротьба, FILA, Олімпійські ігри.

Список використаних джерел

1. Апойко Р. Н. Спортивная борьба: эволюция, тенденции, проблемы и приоритетные пути их решения : монография / Р. Н. Апойко, Б. И. Тараканов. – Санкт Петербург : ПУ, 2015. – 93 с.
2. Боротьба. Енциклопедія в запитаннях і відповідях / М. М. Булатова. – Київ : Олімпійська література, 2017. – 576 с.
3. Мартинетти Р. ФИЛА: от замысла до их реализации (амбиции и достижения) / Мартинетти Р. // Олимпийский бюллетень. – 2010. – № 11. – С. 3–6.
4. Миндиашвили Д. Г. Вольная борьба: история, события, люди : монография / Д. Г. Миндиашвили, Б. А. Подливаев. – Москва : Советский спорт, 2007. – 360 с.
5. Шандригось В. І. Системно-історичний аналіз досягнень країн-учасниць в змаганнях з вільної боротьби на Олімпійських Іграх (1904–2016 рр.) / Шандригось В. І. // Єдиноборства. – 2018. – № 1(7). – С. 89–97.
6. Ercegan M. After the summit – beginning of the changing process / Ercegan M. // Wrestling Review. – 1997. – № 2. – Р. 1–2.